

WYDARZENIA

Bajki słonego wiatru

Fundacja „Sprawni Inaczej” jest organizacją pozarządową, od 25 lat działającą na rzecz ludzi niepełnosprawnych poprzez tworzenie ośrodków terapeutycznych, w których odbywają się warsztaty artystyczne. Terapia przez sztukę daje szansę na odkrywanie swoich możliwości i zainteresowań, uczy otwartości i pewności siebie. Wieloletnia, trwająca od 2002 roku współpraca naszego Muzeum z Fundacją zaowocowała wystawami dzieł jej podopiecznych, organizowanymi w różnych oddziałach NMM – do tej pory prace wystawiane były w Spichlerzach na Ołowiance, Muzeum Wisły w Tczewie oraz Muzeum Rybołówstwa w Helu. 19 stycznia otwarta została kolejna wystawa, tym razem w Ośrodku Kultury Morskiej w Gdańsku. Ekspozycja nosząca tytuł „Bajki słonego wiatru” prezentuje zarówno obrazy wykonane różnymi technikami, jak i rzeźby ceramiczne. Pokazane zostały dzieła nowe, wystawiane po raz pierwszy, a także takie, które brały udział w wielu wystawach (nie tylko organizowanych przez nasze Muzeum) – jest to więc ekspozycja retrospektywna, przekrojowa, obrazująca, jak wielkie postępy dokonały się w twórczości artystów. Wśród eksponatów znajduje się też rzeźba „Arka Noego” autorstwa Tadeusza Sterny, zakupiona przez NMM w czasie aukcji w 2002 roku, od której rozpoczęła się współpraca NMM z Fundacją „Sprawni Inaczej”. Po raz pierwszy pokazujemy również prace zrealizowane podczas warsztatów plastycznych, prowadzonych w Ośrodku Kultury Morskiej.

Na wernisaż licznie przybyli artyści-autorzy wyeksponowanych prac (m.in. Tadeusz Sterna, któremu złożono gorące podziękowania za wieloletnią pracę artystyczną), uczestnicy warsztatów terapii zajęciowej z kilku placówek Fundacji, instruktorzy i opiekunowie oraz prezes Fundacji Justyna Rogińska i kierownik warsztatów artystycznych Anna Doroszuk. Swoją obecnością uroczystość zaszczylicili Honorowy Konsul Generalny Republiki Turcji w Gdańsku Serdar Davran z małżonką.

Kuratorem wystawy jest Kamila Jezierewska, przy organizacji ekspozycji wspomogli ją artyści: Magdalena Zięba i Szczepan Wysocki, a przy realizacji Monika Golenko i Krystyna Stubińska. Koncepcję identyfikacji wizualnej wystawy zaprojektował Marek Jankowski.

Wernisaż wystawy „Bajki słonego wiatru”. Fot. Bernadeta Galus

Rada do Spraw Muzeów

Do Rady do Spraw Muzeów, powoływanej jako organ doradczy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, wybrano na kolejną kadencję dyrektora NMM dra inż. Jerzego Litwina. W tajnym głosowaniu, w którym wzięło udział 118 przedstawicieli muzeów, otrzymał on najwięcej głosów i wraz z dziewięcioma kolejnymi kandydatami z największą liczbą głosów został nominowany na członka tego prestiżowego gremium.

AKTUALNOŚCI

Kultura dostępna

Muzea podległe Ministerstwu Kultury i Dziedzictwa Narodowego realizują od września 2013 roku program „Muzeum za złotówkę”, zwiększający dostęp do dóbr kultury dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych (w wieku 7-16 lat). W NMM w roku 2014 z biletu w ramach tego programu skorzystało 65 765 uprawnionych, co stanowi 24% ogólnej liczby zwiedzających. Analizując efektywność programu „Muzeum za złotówkę”, a więc jego wpływ na frekwencję, należy wziąć pod uwagę zarówno 7-procentowy wzrost ogólnej liczby zwiedzających w porównaniu do roku 2013, jak i jednoczesny znaczny wzrost liczby uczestników szerokiej oferty zajęć edukacyjnych. Okazuje się, że najwięcej zyskała frekwencja na statku-muzeum „Dar Pomorza”, gdzie wzrosła ogółem o 21%, przy 41% udziale osób korzystających z promocyjnego biletu.

W bieżącym roku w ramach programu „Kultura Dostępna” rozszerzony został zakres uprawnionych do biletu za złotówkę o młodzież w wieku do 26 lat (w NMM od 1 lutego przywilej ten objął zwiedzających Żuraw i Muzeum Zalewu Wiślanego), wprowadzone także zostały bezpłatne lekcje muzealne. Dział Edukacji NMM zaprasza na takie lekcje uczniów szkół podstawowych, oferując do wyboru dwa tematy: „Skarby na dnie mórz” i „Życie codzienne na statku i okręcie”, realizowane w Spichlerzach na Ołowiance.

Monografia Miedziowiec

Kilka lat trwały specjalistyczne badania, których wyniki zostały przeanalizowane i opublikowane w opracowaniu jednego z dwóch najsłynniejszych wraków znalezionych w Zatoce Gdańskiej. „The Copper Ship. A Medieval Shipwreck and Its Cargo – Miedziowiec. Wrak średniowiecznego statku i jego ładunek” – to tytuł dwujęzycznej monografii wraku średniowiecznego statku, badanego przez NMM w latach 1971–1980 i 2010, dotąd anonimowego, nazwanego Miedziowcem ze względu na przewożony ładunek, którego najbardziej charakterystyczną częścią były wlewki miedzi. W pracy nad publikacją wzięło udział kilkunastu naukowców, zarówno z NMM, jak i z ośrodków akademickich w całej Polsce. Szczegółowo omówione zostały: sposób przeprowadzenia archeologicznych badań podwodnych i podniesienia wraku z dna Bałtyku, metody konserwacji i rekonstrukcji zabytków (w tym elementów konstrukcyjnych statku), budowa statku oraz poszczególne sortymenty jego ładunku, wyniki badań dendrochronologicznych i metaloznawczych – całość na szerokim tle historycznym, obejmującym zarówno problematykę żeglugi na przełomie XIV i XV wieku, jak i stan budownictwa okrętowego w tamtym czasie. Redaktorem tego imponującego (także objętością: 444 strony formatu A4) tomu jest dr hab. Waldemar Ossowski z Działu Badań Podwodnych NMM.

PODSUMOWANIA

Rok 2014

Jak co roku proponujemy krótki przegląd informacji zawartych w sprawozdaniu rocznym z pracy naszego Muzeum. Frekwencja ogólna w NMM wzrosła w porównaniu z zeszłym rokiem o 7 procent i wyniosła 272 678 osób. Największy wzrost frekwencji – o ponad 30 procent – zanotowało Muzeum Zalewu Wiślanego w Kątach Rybackich, które zwiedziło niemal 10 000 osób (przypomnijmy, że oddział ten czynny jest przez sześć miesięcy w roku). 21 procent więcej zwiedzających przybyło na „Dar Pomorza”, który jednocześnie odnotował najwyższą liczbę zwiedzających wśród wszystkich oddziałów NMM: prawie 100 000.

O 12 procent wzrosła liczba zwiedzających Żuraw (było ich niemal 30 000). Wysoką, wynoszącą ponad 60 000 frekwencję utrzymał OKM. Można więc z satysfakcją stwierdzić, że oferta NMM pozostaje niezmiennie atrakcyjna dla publiczności.

Niewątpliwie dużą rolę w podnoszeniu frekwencji ma szeroko zakrojona i różnorodna oferta edukacyjna, której podstawą są lekcje muzealne. W 2014 r. przeprowadzono łącznie 1125 takich lekcji (w analogicznym okresie 2013 r. – 777 lekcji; stanowi to wzrost o 45 procent).

Oddziały, które odnotowały mniejszą niż w ubiegłych latach liczbę zwiedzających, były przez dużą część roku nieczynne z powodu remontów i modernizacji. W Muzeum Rybołówstwa w Helu w ramach środków pozyskanych z dotacji celowej MKiDN zamontowano we wnętrzu budynku windę umożliwiającą osobom niepełnosprawnym zwiedzenie wszystkich poziomów (poza najwyższą kondygnacją wieży widokowej). Zostały wykonane także nowe instalacje (elektryczne, teletechniczne, sanitarne) oraz wejście główne z zastosowaniem przeszklonego wiatrołapu. Roboty te stanowiły dopełnienie ubiegłorocznych prac modernizacyjnych dofinansowanych ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Kulturowego w ramach Programu Infrastruktura Kultury. Z kolei w Gdańsku z powodu przeprowadzanego przez Urząd Morski remontu nabrzeża Ołowianki i niemożności zagwarantowania bezpiecznego dojazdu do trapu zamknięty został na kilka miesięcy statek-muzeum „Sołdek”.

Największe zmiany zaszły w Tczewie, gdzie w związku z realizacją projektu „Centrum Konserwacji Wraków Statków wraz z Magazynem Studyjnym w Tczewie – budowa infrastruktury kultury Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku” rozebrano pomieszczenia konserwatorskie i magazynowe, a 24 listopada położono kamień węgielny pod planowaną inwestycję. Z kolei w Kątach Rybackich stan posiadania Muzeum Zalewu Wiślanego zwiększył się o nową halę wystawienniczo-magazynową.

Wśród eksponatów, o które wzbogaciły się kolekcje NMM w ubiegłym roku, znalazły się obrazy: „Łodzie w porcie” Henryka Epsteina z 1930 r. (zakup dofinansowany ze środków MKiDN), „Sztormujący żaglowiec” – holenderska marina z XVII wieku, „Żaglowiec na tle Zatoki Neapolitańskiej” – portret kapitański pędzla Tomaso De Simone, XIX w. (dary Towarzystwa Przyjaciół NMM), a także modele: trałowca-niszczyciela min ORP „Flaming” wg stanu z 2011 roku, angielskiego żaglowca „Oskar” z 1854 roku, morskiego wielozadaniowego statku ratowniczego m.s. „Kapitan Poinc” oraz statku szpitalnego „Jenisej” typu B 320 (wszystkie modele to dary TP NMM).

„Żaglowiec na tle Zatoki Neapolitańskiej”, Tomaso De Simone (ok. 1805-1888), Neapol, XIX w., deska, olej. Dar Towarzystwa Przyjaciół NMM. Fot. Bernadeta Galus

Otwartych zostało dwanaście wystaw czasowych. Sześć z nich znalazło swoje miejsce ekspozycji na statku-muzeum „Dar Pomorza” – wśród nich wystawa posterowa przygotowana z okazji zlotu żaglowców w Gdyni. Największym rozmachem odznacza się ekspozycja „Lux in tenebris. Światło w ciemnościach”, firmowana przez Towarzystwo Przyjaciół NMM, wykorzystująca nowoczesne formy wystawiennicze, multimedia, kinową technologię 3D oraz stanowiska interaktywne. Malarzem, któremu poświęcona została kolejna, dwunasta już wystawa z cyklu „Polscy artyści o morzu”, był Soter Jaxa-Małachowski.

Katalog dzieł tego malarza prezentowanych w NMM otwiera listę zeszlórocznych publikacji, na której znalazły się także: tom referatów z XI Konferencji Polskiego Muzealnictwa Morskiego i Rzecznego, druga już e-książka dotycząca pomiarów i inwentaryzacji zabytków przy użyciu techniki 3D, a przede wszystkim XV tom z serii „Prace Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku” – „Statki i ich załogi na dolnej Wiśle w XIII-XV wieku” Roberta Domżała i monografia wraka Miedziozca – praca zbiorowa pod redakcją Waldemara Ossowskiego.

TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NMM

Spotkanie przy byłej latarni Rozewie II

Członkowie i sympatycy Towarzystwa Przyjaciół NMM licznie przybyli na spotkanie okolicznościowe, które odbyło się 31 stycznia w Rozewiu w związku z zakończeniem rewaloryzacji latarni morskiej Rozewie II. Prezes TP NMM dr Fryderyk Tomala przedstawił obecnym starania o odtworzenie latarni, budowę windy i udostępnienie obiektu do zwiedzania, a wiceprezes Apoloniusz Łysejko przypomniał historię tej latarni. Uruchomiona 1 stycznia 1875 r. jako druga latarnia morska w Rozewiu, ostrzegała statki przepływające wokół cypla do 1910 roku. Wyłączona i pozbawiona latarni, w takiej postaci przetrwała 104 lata. W 2014 roku Towarzystwo dokonało jej rewaloryzacji, przywracając dawny wygląd, dzięki czemu obiekt stanie się kolejnym udostępnionym dla turystów zabytkowy element „Rozewskiego Blizarium”. W spotkaniu wzięli także udział dyrektor Urzędu Morskiego w Gdyni kpt. ż.w. dr inż. Andrzej Królikowski, który w swoim wystąpieniu podkreślił rolę, jaką odgrywa Towarzystwo w utrzymaniu obiektów dziedzictwa morskiego i udostępnianiu ich turystom odwiedzającym wybrzeże, oraz burmistrz Władysławowa Roman Kužel, który z kolei wyraził dużą satysfakcję z odtworzenia blizy i w perspektywie udostępnienia kolejnego obiektu w miejscu znanym wszystkim Polakom.

Po części oficjalnej odbyło się tradycyjne spotkanie noworoczne, w trakcie którego prezes F. Tomala poinformował o osiągnięciach Towarzystwa w 2014 roku i przedstawił zamierzenia na 2015 rok.

Uczestnicy spotkania w Rozewiu. Fot. Grażyna Sadłoń

ZAPROSZENIE

Ferie 2015

Dział Edukacji zaprasza w trakcie zimowych ferii szkolnych na zajęcia, organizowane w Spichlerzach na Ołowiance, których tematyka wiąże się z nową wystawą czasową „Lux in tenebris – Światło w ciemnościach”. Od 3 do 6 lutego na zajęciach pt. „Szlakiem strażniczek wybrzeża” będzie można poznać nie tylko latarnie morskie, ich wygląd i przeznaczenie, lecz także miejscowości, w których się one znajdują, a także lokalne legendy i barwne postaci słynnych latarników. Z kolei zajęcia „Widziane z morza” (10-13 lutego) wprowadzą uczestników w świat marynarzy wypatrujących „światełka w ciemnościach” i podpowiedzą, jak odróżnić „złe światło” od „dobrego”, czyli jak przechrzcić rozbójników czyhających na rozbitek. Zajęcia przeznaczone są dla uczniów w wieku 6-12 lat, zarówno w grupach zorganizowanych (w godz. 10.30-12), jak i osób indywidualnych (w godz. 12.30 – 14.00).